

Verder ontvangen:
Wissen und Fortschritt Jahrgang IV Heft
I—IV Verlagsgesellschaft „Wissen und Fort-
schritt“, Berlin.

La Science et la Vie, Févr., Mars, Avril 1930
13 rue d'Enghien, Paris Xe.
Die Koralle, Jan., Febr. Marz, April 1930,
Ullstein A.G., Berlin.

In 's Lands Plantentuin door Drs. A. van Deursen

De geheimzinnige laan van Kanarieboomen, waartoe een doorgang tus-
schen vier massieve witte pilaren, met vazen bekroond, toegang verleent.

De morgen is de tijd der glanzende gedachten.
Daarom heb ik den morgen lief...
Zoo moet Frederik van Eeden eens gezegd

hebben. Indien ergens, dan zijn deze woorden
waar in de tropen. In den morgen is nog iets
van de koelte, vóór dat de dag heet wordt; in

Als in een sprookjestuin uit Duizend en een Nacht weerspiegelt het blanke paleis in den vijver.

den ochtend, wanneer de dampen zijn weggetrokken, zijn de uitzichten klaar, voor dat de luchtkolommen trillen boven de verhitte vlakte.

Daarom trekt men in Indië er zoo graag 's morgens vroeg op uit. En zoo togen wij dan met den trein van 6.21 uit Batavia naar het hogere Buitenzorg.

Buitenzorg — de residentie van den onderkoning van de belangrijkste archipel der aarde, de zetel van den Gouverneur Generaal.

Buitenzorg is wel — zooals Niermeyer eens opmerkte — wel een zeer oneigenlijke naam voor de residentie van den man, die het grootste eilandenrijk der wereld bestuurt; voor de stad, waar het centraalbureau der regeering, de Algemeene Secretarie is gevestigd. Beter verdiende de plaats dien naam, toen Van Imhoff haar in de 18e eeuw stichtte als buitenverblijf voor zich en zijn opvolgers, hooger gelegen dan wat tot dusverre daarvoor gediend had (n.l. het landhuis Weltevreden, ter plaatse waar thans het stadspaleis een enkele maal per week tot audiëndies en recepties strekt).

Terwijl vele afdeulings-hoofdplaatsen van Java op elkaar gelijken als kokosnoten, heeft Buitenzorg een zeer bijzonderen stempel. Niet alleen als ambtenaarsstad, waardoor de lanen der Europeesche wijken er langer en talrijker zijn dan ergens in het binnenland, maar vooral ook als plaats van den Plantentuin; want de talloze vreemde gewassen, die dezen tuin bevolken, sieren ook de erven der inwoners en behoeden de plaats voor het eentonige, dat de bekende wittepot-tuinen aan de meeste steden van Java geven. Het grootsche loofgewelf der

wegen heeft Buitenzorg met vele andere kotta's gemeen; bij het regenrijke klimaat geeft het aan de plaats iets sombers, maar in den zonneschijn der frissche morgenuren is geen schooner stadwandeling denkbaar.

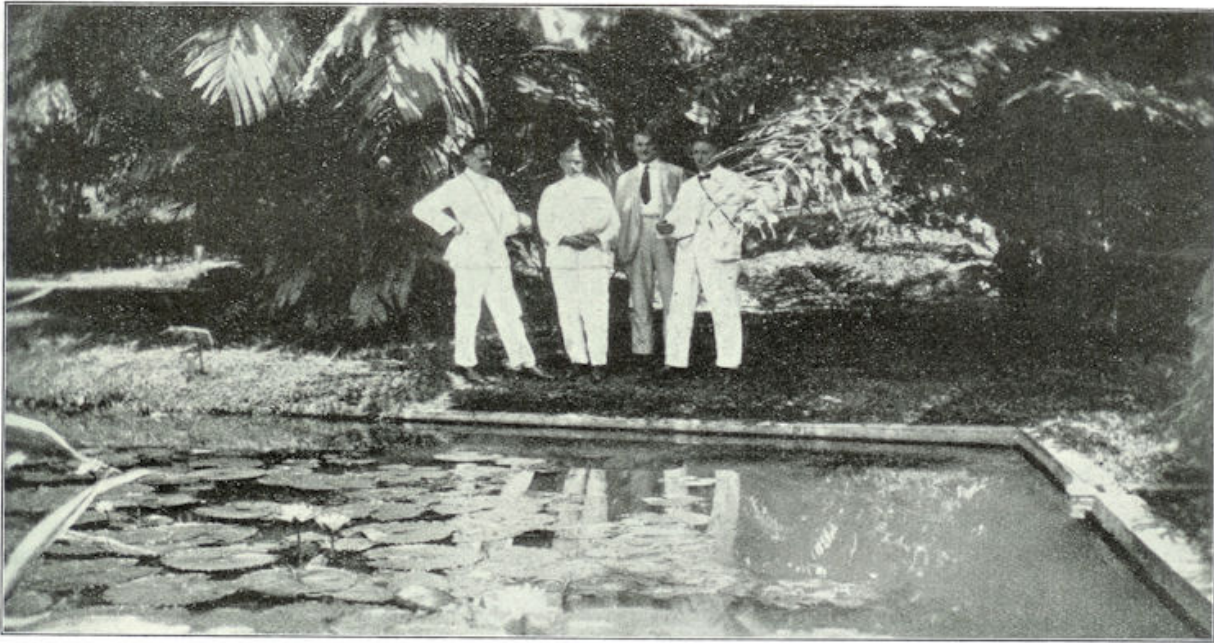
Welnu, wij kwamen dan in de frissche morgenuren en begaven ons direct naar het ouderwetsche degelijke hotel Bellevue. Zelden heeft een hotel dien naam met meer recht gedragen, want als men achter in den tuin naar het Zuiden zag, had men het uitzicht op de vulkaanreuzen van Priangan. Maar slechts kort mochten wij er van genieten; want ons wachtte een andere weelde: een wandeling in 's Lands Plantentuin. De heer Dakkus was in den tuin onze deskundige gids.

Vier massieve witte pilaren, met vazen bekleed, staan aan den ingang — en daarachter die hooge donkere laan van kanarieboomen, waartegen reusachtige slingerplanten zijn opgeleid en die mooie nestvarens en reuzenorchideën op hun takken dragen; die verre laan, waar de kanarieboomen als een rij van kantige zuilen den weg afsluiten en overhullen als een reuzenpoort.

Dan trekken wij onder het geboomte naar rechts, want achter de boomen van dezen tooverlaan glanst ons reeds tegen het meer.

Daar is de vijver met lotusbloemen en Nymphaeas op slanke stengels, en groote waterleliën en de reuzenbladeren van de Victoria Regia. Daar weerspiegelt zich het Paleis van den Gouverneur-Generaal als een blank kasteel in een sprookjestuin.

In den koelen, vredigen morgen, onder de boo-

Droomerig staan wij aan den vijver. Van l. naar r.: Drs. A. van Deursen (schrijver van dit artikel), J. J. Hendriks, Dr. G. J. de Groot, Dr. E. Rijpma.

In het zware, donkere en toch liefelijke Ficusbosch. „De schilderachtige, breedstammige boomen, welke reuzenwortels als breede klauwen in de aarde vastgrijpen.

men in het gedempte licht, genieten wij blij en stil van de heerlijke natuur en droomerig staan wij aan den vijver.

Dan gaan we verder en de weg klimt op door het zware, donkere, en toch liefelijke Ficusbosch met de schilderachtige breedstammige

De fijne, treurige Pandanen op de hooge steltwortels. (Ter vergelijking van de grootte lette men op den inlander).

boomen, welker reuzenwortels als breede klauwen, hooger dan een mensch, in de aarde vastgrijpen.

De hortulanus wijst ons op talrijke bijzonderheden: in het beroemde palmenkwartier; op de laan der sierlijke keizerspalmen; op de groepen der steltlopende fijne, treurige Pandanen; op de kolossale waringins; hij voert ons langs den hoek der zware, doornige rotans, een wirwar, als midden uit het oerwoud genomen — en hij brengt ons op het goede moment bij de waterleliën, die om elf uur in den ochtend bloem en kelk sluiten.

Deze beroemde Hortus, 's Lands Plantentuin, geeft niet alleen schoonheidsontroering, maar toont op vele plaatsen het nut voor de cultures en den inlandschen landbouw. Immers, hier is de eenige tuin in de tropen, waar zòd het plantenleven wordt bestudeerd en de uitkomsten van het wetenschappelijk onderzoek dienstbaar gemaakt worden aan den bloei van den landbouw.

Zoo is 's Lands Plantentuin niet alleen de schoonste smaragd in Insulinde's gordel, maar tevens één van de voortreffelijkste laboratoria in de tropen.